

Підсумки роботи Басейнового управління водних ресурсів річки Тиса за 2023 рік

Колектив Басейнового управління водних ресурсів річки Тиса по підсумках діяльності за 2023 рік забезпечив виконання затверджених Держводагентством України заходів щодо підготовки водогосподарського комплексу до роботи у 2023 році.

Водогосподарським комплексом Закарпатської області впродовж звітнього періоду на виконання основних функцій використано кошти в сумі 150263,1 тис. гривень:

- в рамках державної програми 2707050 «Експлуатація державного водогосподарського комплексу та управління водними ресурсами» - 107206,3 тис. грн., з них за рахунок загального фонду – 102894,1 тис. грн. (профінансовано 100% до ліміту) та за рахунок спеціального фонду – 4312,2 тис. гривень;

- в рамках впровадження проєктів міжнародної технічної допомоги – 43056,8 тис. гривень;

БУВР Тиси з врахуванням міжрайонних управлінь водного господарства за 2023 р. на спеціальні рахунки надійшло коштів в сумі 4650,0 тис. грн., що у 2,5 разів більше, ніж за 2022 рік.

у тому числі надходження коштів від надання наступних платних послуг:

- обстеження господарських об'єктів та обладнання з наданням рекомендацій щодо розроблення заходів, спрямованих на зменшення негативного впливу гідрологічних явищ на стан водних об'єктів – 32,2 тис. грн.;

- підготовка та видача юридичним і фізичним особам в установленому порядку технічних умов на проведення інженерних робіт на землях водного фонду та об'єктах водогосподарського комплексу – 5,6 тис. грн.;

- видача розрахунків та рекомендацій з питань визначення ступеня впливу на водні об'єкти проєктованих споруд – 67,9 тис. грн.;

- відбір проб ґрунтів, мулу і донних відкладень, поверхневих, підземних, зворотних і стічних вод, вимірювання показників їх якості, визначення властивостей ґрунтів та сировини природного походження (пісок, глина, щебінь та гравій), що використовується для виготовлення будівельних матеріалів і керамічних виробів, вмісту в них радіонуклідів і солей важких металів – 690,1 тис. грн.;

- інженерні, гідрогеологічні, еколого-геологічні вишукування, проведення проєктних та топографо-геодезичних робіт, складання проєктно-кошторисної документації на будівництво, реконструкцію зрошувальних і осушувальних систем, водойм, протиерозійних споруд, проведення ремонтних, протиповеневих, культуртехнічних, планувальних робіт – 272,8 тис. грн.;

- буріння свердловин, тампонажна та санітарна обробка свердловин, вапнування і гіпсування ґрунтів, будівництво ставків та водойм, гідротехнічних і протиповеневих споруд, проведення днопоглиблювальних та піскострумінних робіт – 1702,9 тис. грн.;

- послуги з виконання функцій служби замовника та генерального підрядника у сфері будівництва водогосподарських та інших об'єктів відповідно до законодавства – 31,6 тис. грн.;

- послуги, пов'язані з ремонтом насосно-силового устаткування, машин і механізмів, виконанням робіт ремонтно-механічними, деревообробними майстернями та електротехнічними цехами і електролабораторіями, з використанням транспортних засобів та засобів зв'язку, які перебувають на балансі водогосподарських установ та організацій – 698,1 тис. грн.;

- послуги, пов'язані з виконанням земляних робіт – 872,3 тис. грн.;

- оренда майна – 276,5 тис. грн.

Над виконанням заходів державної програми «Експлуатація державного водогосподарського комплексу та управління водними ресурсами» за 2023 рік фактично працювали 504 чоловік. Середня заробітна плата одного штатного працівника, який утримується за рахунок загального фонду, склала 12397 грн., що на 28% більше за відповідний період минулого року (9671 грн.).

З метою запобігання затоплення населених пунктів, пошкоджених грудневим паводком 2022 року, БУВР Тиси отримало субвенцію з місцевого бюджету державному в сумі 8135,2 тис. грн., з них станом на 01.01.2024 року виконані роботи по об'єктах в сумі 7024,1 млн. грн., а саме:

- «Поточний ремонт правобережної дамби р. Ріка в с. Липча Хустська ТГ Хустського району Закарпатської області»;

- «Поточний ремонт лівобережної дамби р. Терєбля в смт. Буштино Буштинська ТГ Тячівського району Закарпатської області»;

- «Поточний ремонт лівобережної дамби р. Терєсва в с. Криве Терєсвлянської ТГ Тячівського району Закарпатської області» та інші.

Додатково Тячівським МУВГ організовано виконання робіт на р.Шопурка в смт.Великий Бичків, р.Терєсва в с.Калини, с.Терново, с.Нерєсниця, с.Бєдєвля, р.Терєбля в с. Руське Поле, р.Боржава с. В.Ком'яти.

Розпорядженням Закарпатської ОВА від 19.09.2023 р. №829 «Про перелік природоохоронних заходів (об'єктів) та обсяги їх фінансування для реалізації у 2023 році «Програми охорони навколишнього природного середовища Закарпатської області на 2021-2023 роки» економію, що виникла внаслідок проведених торгів по субвенції перерозподілено на впровадження заходів по об'єктах, вартість яких у 2023 році склала 574,5 тис. грн., а саме:

- «Встановлення (монтаж, налаштування) комплектів автоматизованих метеорологічних станцій та метеобладнання для стаціонарних спостережних постів протипаводкової системи «АІВС Тиса» - 12 комплектів» виконано роботи на суму 313 тис. грн.;

- «Поточний ремонт Атомно-абсорбційного спектрофотометра «ContrAA 300» для проведення аналізів лабораторією БУВР Тиси» виконано на суму 261,5 тис. грн.

Програма державного моніторингу вод за хімічними та фізико-хімічними показниками за 2023 рік виконана. На гідрохімічний аналіз було відібрано 132 проби, виконано 3528 хімічних та фізико-хімічних вимірювань.

Також організовано відбір 540 проб поверхневих вод та передано до лабораторії моніторингу вод Західного регіону Дністровського БУВР для виконання вимірювань вмісту пріоритетних забруднюючих речовин, затверджених наказом Міндовкілля від 17.01.2023 № 27.

З метою виконання гідрохімічних аналізів поверхневих, підземних, зворотних (стічних) вод від підприємств-водокористувачів було додатково відібрано 295 проб, виконано 5310 вимірювань, для чого укладено 83 угоди (надходження коштів до спеціального фонду БУВР Тиси склало - 690,1 тис. грн.).

З метою виконання проміжного контролю та забезпечення своєчасної підготовки плану управління річковим суббасейном річки Тиса відповідно до розроблених планів-графіків, затверджених наказом Міндовкілля від 27 листопада 2020 року №313 (із змінами), враховуючи набуття Україною статусу кандидата на членство в ЄС та відповідно до п. 10 «Порядку розроблення плану управління річковим басейном», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 травня 2017 р №336, Басейнове управління водних ресурсів річки Тиса надало Держводагентству України проєкт Плану управління річковим суббасейном Тиси (лист №1/1259 від 17.11.2023 р.) та проєкт Плану управління річковим басейном Дунаю (лист №1/1292 від 24.11.2023 р.).

На державному обліку за формою 2-ТП (водгосп) нараховується 395 підприємств і організацій.

За даними ДФС у Закарпатській області, станом на 1 січня 2023 року до зведеного державного бюджету в частині рентної плати за спеціальне використання вод в Закарпатській області надійшло: 16,1 млн. грн., в тому числі до державного бюджету України – 6,5 млн. грн, фонду державного розвитку водного господарства України – 2,4 млн. грн, обласного, місцевого бюджету – 7,3 млн. грн., а до місцевих та районних бюджетів надходження коштів за надані в оренду водні об'єкти становлять 108,5 тис.грн., що є на рівні минулих років.

З метою виконання наказів Держводагентства України від 20 лютого 2013 року №20 та наказу БУВР Тиси від 12 березня 2013р. №17, БУВР Тиси станом на 01.01.2024 залучили кошти 158524,5 тис.грн., які направлені на виконання заходів, пов'язаних з функціональними повноваженнями управлінь та розвитку водного господарства.

Впродовж року:

- розглянуто та надано 77 пропозицій (з них 12 - відмов) щодо отримання дозволу на спеціальне водокористування.

- розроблено 12 паспортів водних об'єктів (загалом наявні 129).

- у співпраці з органами місцевого самоврядування ліквідовано 26 несанкціонованих сміттєзвалищ, відновлено та впорядковано 17 джерел, очищено 38,8 км придорожніх смуг канав та кюветів, очищено 101,98 км прибережних смуг.

В 2023 році було проведено заплановані засідання Басейнової ради річки Тиса та установчі збори заінтересованих сторін з питань формування нового складу Басейнової ради річки Тиса на 2023-2028 рр.

Гідрологічна ситуація у басейні р. Тиса контролюється в постійному режимі за допомогою АІВС «Тиса» та оперативних даних відомчих водомірних постів (на насосних станціях, шлюзах, водовипусках водосховищ).

За звітний період працювало від 4 до 21 стаціонарних насосних станцій. Станом на 01.01.2024р. перекачано біля 80 млн. м³ паводкового стоку.

Всього за 12 місяців 2023 року з метою забезпечення функціонування державних водогосподарських об'єктів БУВР Тиси використано всього 1950,8 тис.кВт.год. електроенергії в тому числі спожито насосними станціями 1744,2 тис.кВт.год., з них на перекачку паводкових вод 1405,5 тис. кВт. годин.

Протягом 2023 року в аварійно-відновлювальних та ремонтно-експлуатаційних роботах були задіяні механізми, якими виконано 151,6 тис.м³ земляних робіт та надані платні послуги механізмами і автотракторною технікою на суму 3273,3 тис. гривень.

Протягом звітного періоду БУВР Тиси забезпечило виконання ремонтно-доглядових робіт на державних водогосподарських об'єктах відповідно до запланованих заходів.

Заплановані заходи з підготовки об'єктів до роботи в осінньо-зимовий період 2023-2024 років виконані в повному обсязі.

У вересні поточного року БУВР Тиси затверджено Держводагенством України кошториси по КПКВ 2707070 «Захист від шкідливої дії вод сільських населених пунктів та сільськогосподарських угідь, в тому числі в басейні р. Тиса у Закарпатській області» на суму 17425,8 тис. грн. З них станом на 01.01.2024 року виконані роботи на суму 6983,9 тис. грн.

Протягом звітного періоду 2023 року БУВР Тиси продовжувало впроваджувати заплановані заходи по чотирьох грантових контрактах - проєктах міжнародної технічної допомоги (МТД), з яких у двох є головним бенефіціаром і у двох – партнером. Завдяки проєкту *«Зміцнення транскордонної безпеки спільними заходами, спрямованими на запобігання паводків та затоплення внутрішніми водами у межиріччі річок Тиса і Тур»* виконані роботи з реконструкції на довжині 9,5 км лівобережної дамби р. Тиса та з влаштування берегоукріплення протяжністю 703 м у Берегівському районі. Збудовано відомчу садибу руслового ремонтера (Протипаводковий центр) в с. Тисобикень, який буде використовуватись, для швидкого реагування та прийняття рішень під час проходження паводків у Берегівському районі.

В рамках проєкту *«Створення транскордонної мережі моніторингу якості води в басейні Верхньої Тиси з подальшим розвитком і модернізацією спільної угорсько-української гідрографічної телеметричної системи»* закуплені камери для створення системи онлайн відеоспостереження якості води на базі автоматизованих вимірювальних станцій «Тячів», «Ужгород», «Ділове», «Нересниця», «Мукачево», «Міжгір'я», «Колодне» (7 комплектів) на суму 1102,123 тис. грн. Також придбано обладнання в комплекті для гідрометеорологічних станцій та нових станцій якості води на загальну суму 11994,96 тис. грн. Здійснено поточний ремонт кризового центру та його облаштування на суму 463,5 тис. грн. Виконано частково будівельні роботи по об'єкту «Реконструкція та розширення існуючої мережі споруд для проведення

гідрометеорологічних спостережень на річках та інших водних об'єктах (АІВС-Тиса-2) (1 черга будівництва) на суму 4560,5 тис. грн. (з ПДВ), що дало можливість забезпечити дольову частку української сторони в проєкт.

У рамках проєкту «Спільні заходи з попередження природних катастроф у транскордонному басейні р. Уж» здійснено моделювання та картування загроз і ризиків в басейні р. Уж згідно з «Методикою розроблення карт загроз і ризиків затоплення», затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 28.02.2018 року № 153 з врахуванням кращих практик та досвіду Угорщини та Словаччини. Ця робота затверджена на засіданні міжвідомчої робочої групи із запровадження планів управління ризиками затоплення. Також розроблено проєкт будівництва регулюючої споруди на р.Уж, в м.Ужгород (район Боздоського парку), Закарпатської області, створено геопортал, проведено дослідження з біорізноманіття гідробіонтів р.Уж з метою визначення потенційного впливу запланованих гідротехнічних споруд на екологічний стан в межах м.Ужгород, розроблено План управління ризиками затоплення для території басейну річки Уж в межах міста Ужгород. У рамках проєкту завершено всі заходи.

Також Берегівське МУВГ є партнером Проєкту «Комплексна стратегія управління наводками в басейні Верхньої Тиси», в рамках якого придбано експлуатаційну техніку, проведено дослідження ґрунтів в тілі дамби, проведено роботи з очистки правобережної дамби річки Тиса від чагарнику. Придбано малу механізовану техніку та обладнання для трактора.

Впровадження проєктів МТД дає хороші можливості у розвитку водного господарства, тому БУВР Тиси планує і надалі брати участь наступному програмному циклі Interreg NEXT Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2021-2027 з метою отримання грантів ЄС. При цьому, слід відмітити важливу роль Держводагентства у наданні можливості для забезпечення дольової частки БУВР Тиси у міжнародних проєктах.

У звітному періоді водогосподарські організації спрацювали без випадків виробничого травматизму, пожеж та ДТП.

З метою забезпечення стабільної роботи водогосподарсько-меліоративного комплексу та виконання державних функцій і завдань у 2024 році необхідно:

1. Забезпечити безумовне виконання планових показників у частині власних надходжень, в тому числі з використанням автотранспортних засобів, машин і механізмів.

2. Продовжити активну співпрацю з територіальними громадами області щодо залучення коштів, направлених на виконання заходів пов'язаних з функціональними повноваженнями управлінь та розвитку водного господарства.

3. Забезпечити підготовку та проведення громадського обговорення проєкту Плану управління річковим суббасейном Тиси згідно плану-графіку на 2024 рік.

4. Розроблення та встановлення режимів роботи водних об'єктів на 2024 рік.

5. Забезпечити виконання результативних показників, які будуть доведені Держводагентством України, та підтримку в належному стані водогосподарських об'єктів.

6. Забезпечити виконання Плану заходів стосовно економного використання електроенергії водогосподарськими організаціями в період воєнного стану відповідно до наказу Держводагентства України від 26.07.2023 року № 93 «Про економне використання електроенергії водогосподарськими організаціями в період воєнного стану».

7. Надалі брати участь наступному програмному циклі Interreg NEXT Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2021-2027 з метою отримання грантів ЄС, підготувати заявки до березня 2024 року.